3. PROTOKOLL EUROOPA LIIDU KOHTU PÕHIKIRJA KINNITAMISE KOHTA

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES sätestada põhiseaduse artikliga III-381 ettenähtud Euroopa Liidu Kohtu põhikirja,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa põhiseaduse lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule:

Artikkel 1

Euroopa Liidu Kohus moodustatakse ja toimib kooskõlas põhiseaduse, Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu (EURATOMi asutamislepingu) ja käesoleva põhikirjaga.

I JAOTIS

KOHTUNIKUD JA KOHTUJURISTID

Artikkel 2

Enne oma kohustuste täitmisele asumist annab iga kohtunik Euroopa kohtu ees avalikul istungil vande täita oma kohustusi erapooletult ja kohusetundlikult ning hoida kohtu nõupidamiste saladust.

Artikkel 3

Kohtunikel on kohtulik puutumatus. Kui nad on ametist lahkunud, on neil jätkuvalt puutumatus oma ametiülesannete täitmisel sooritatud tegude, sealhulgas suuliste ja kirjalike avalduste suhtes.

Täiskogu istungil võib Euroopa Kohus puutumatuse ära võtta. Kui otsus puudutab üldkohtu või erikohtu liiget, otsustab Euroopa Kohus pärast asjaomase kohtuga konsulteerimist.

Kui puutumatus on võetud ja kohtuniku vastu on alustatud kriminaalmenetlust, arutab tema kohtuasja mis tahes liikmesriigis üksnes kohus, kes on pädev kohut mõistma riigi kõrgeima kohtu liikmete üle.

Liidu privileegide ja immuniteetide protokolli artikleid 11 kuni 14 ja artiklit 17 kohaldatakse Euroopa Liidu Kohtu kohtunike, kohtujuristide, kohtusekretäride ja kaasettekandjate suhtes, ilma et see piiraks käesoleva artikli esimeses, teises ja kolmandas lõigus fikseeritud kohtunike puutumatust käsitlevate sätete kohaldamist.

Artikkel 4

Kohtunikud ei või olla poliitilisel ega haldusametikohal.

Nad ei või töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal, kui nõukogu pole selleks erandkorras lihthäälteenamusega vastu võetud Euroopa otsusega eriluba andnud.

Oma kohustusi täitma asudes kohustuvad nad pidulikult nii ametiaja jooksul kui ka pärast selle lõppemist austama sellest tulenevaid kohustusi ning eriti oma kohustust käituda ausalt ja diskreetselt, kui neile pärast ametist lahkumist pakutakse teatavaid ametikohti või soodustusi.

Mis tahes kahtlused selles küsimuses lahendatakse Euroopa Kohtu otsusega. Kui otsus puudutab üldkohtu või erikohtu liiget, otsustab Euroopa Kohus pärast asjaomase kohtuga konsulteerimist.

Artikkel 5

Kui tavaline asendamine või surm välja arvata, lõpevad kohtuniku kohustused ametist lahkumisel.

Ametist lahkumisel esitab kohtunik Euroopa Kohtu presidendile tagasiastumisavalduse edasiandmiseks nõukogu eesistujale. Alates sellisest teadaandest vabaneb kohtuniku ametikoht.

Kohtunik jääb ametisse niikaua kui tema ametijärglane asub oma kohustusi täitma, välja arvatud kui kohaldatakse artiklit 6.

Artikkel 6

Kohtuniku võib ametist tagandada või ilma jätta õigusest saada pensioni või muid seda asendavaid hüvesid üksnes juhul, kui ta Euroopa Kohtu kohtunike ja kohtujuristide üksmeelse arvamuse kohaselt ei vasta enam oma ametikoha nõuetele või ei täida sellest tulenevaid kohustusi. Asjaomane kohtunik ei osale sellisel nõupidamisel. Kui see isik on üldkohtu või erikohtu liige, otsustab Euroopa Kohus pärast asjaomase kohtuga konsulteerimist.

Euroopa Kohtu kohtusekretär edastab Euroopa Kohtu otsuse Euroopa Parlamendi presidendile ja komisjoni presidendile ning teatab sellest nõukogu eesistujale.

Juhul kui kohtunik otsustatakse tema ametikohalt tagandada, vabaneb kohtunikukoht alates viimati nimetatud teatamisest.

Artikkel 7

Kohtunik, kes asendab Euroopa Kohtu liiget, kelle ametiaeg ei ole lõppenud, määratakse ametisse tema eelkäija ülejäänud ametiajaks.

Artikkel 8

Artiklite 2 kuni 7 sätteid kohaldatakse kohtujuristide suhtes.

II JAOTIS

EUROOPA KOHTU KORRALDUS

Artikkel 9

Kui kohtunikke iga kolme aasta järel osaliselt välja vahetatakse, asendatakse vaheldumisi kolmteist ja kaksteist kohtunikku.

Kui kohtujuriste iga kolme aasta järel osaliselt välja vahetatakse, asendatakse iga kord neli kohtujuristi.

Artikkel 10

Kohtusekretär annab Euroopa Kohtu ees vande täita oma kohustusi erapooletult ja kohusetundlikult ning hoida Euroopa Kohtu nõupidamiste saladust.

Artikkel 11

Euroopa Kohus korraldab kohtusekretäri asendamise juhtudel, mil tal esineb põhjendatud takistus.

Artikkel 12

Et Euroopa Kohus saaks toimida, määratakse selle juurde ametnikud ja muud teenistujad. Nad alluvad kohtusekretärile presidendi järelevalve all.

Artikkel 13

Euroopa seadusega võib sätestada kaasettekandjate nimetamise ja koostada nende ametijuhendi. See võetakse vastu Euroopa Kohtu taotlusel. Kaasettekandjatelt võidakse kodukorras sätestatud tingimustel nõuda uurimistoimingutes osalemist Euroopa Kohtu menetluses olevates asjades ja koostööd ettekandja-kohtunikuga.

Kaasettekandjad valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kellel on vajalik õigusalane kvalifikatsioon; nad nimetatakse ametisse nõukogu lihthäälteenamusega vastu võetud Euroopa otsusega. Nad annavad Euroopa Kohtu ees vande täita oma kohustusi erapooletult ja kohusetundlikult ning hoida Euroopa Kohtu nõupidamiste saladust.

Artikkel 14

Kohtunikelt, kohtujuristidelt ja kohtusekretärilt nõutakse elamist Euroopa Kohtu asukohas.

Artikkel 15

Euroopa Kohus täidab oma ülesandeid pidevalt. Kohtu puhkuste kestuse otsustab Euroopa Kohus, võttes kohaselt arvesse töiseid vajadusi.

Artikkel 16

Euroopa Kohus moodustab kodasid, mis koosnevad kolmest või viiest kohtunikust. Kohtunikud valivad endi hulgast koja esimehe. Viiest kohtunikust koosneva koja esimees valitakse kolmeks aastaks. Esimehe võib üheks ametiajaks tagasi valida.

Suurkoda koosneb kolmeteistkümnest kohtunikust. Selle eesistujaks on Euroopa Kohtu president. Suurkotta kuuluvad veel viiest kohtunikust koosnevate kodade esimehed ja teised kodukorras sätestatud tingimuste alusel nimetatud kohtunikud.

Euroopa Kohus tuleb kokku suurkojana, kui menetluspooleks olev liikmesriik või liidu institutsioon seda taotleb.

Euroopa Kohus tuleb kokku täiskoguna, kui menetlus on algatatud põhiseaduse artikli III-335 lõike 2, artikli III-347 teise lõigu, artikli III-349 või artikli III-385 lõike 6 alusel.

Kui Euroopa Kohus leiab, et menetluses olev kohtuasi on erakordselt tähtis, võib ta pärast kohtujuristi ärakuulamist suunata asja täiskogule.

Artikkel 17

Euroopa Kohtu otsused on kehtivad üksnes siis, kui kohtu nõupidamisel osaleb paaritu arv liikmeid.

Kolmest või viiest kohtunikust koosnevate kodade otsused on kehtivad üksnes siis, kui kohal on vähemalt kolm kohtunikku.

Suurkoja otsused kehtivad üksnes siis, kui kohal on vähemalt üheksa kohtunikku.

Euroopa Kohtu täiskogu otsused on kehtivad üksnes siis, kui kohal on vähemalt viisteist kohtunikku.

Kui ühel koja kohtunikest pole võimalik kohal viibida, võidakse kooskõlas kodukorras sätestatud tingimustega istungile kaasata teise koja kohtunik.

Artikkel 18

Ükski kohtunik ega kohtujurist ei tohi osaleda asja lahendamisel, milles ta on eelnevalt osalenud esindajana või nõustajana või tegutsenud ühe poole advokaadina või milles teda kohtu või uurimiskomisjoni liikmena või muudes ülesannetes on kutsutud arvamust esitama.

Kui kohtunik või kohtujurist mingil erilisel põhjusel leiab, et ta ei tohiks osaleda konkreetse kohtuasja otsustamisel või läbivaatamisel, teatab ta sellest presidendile. Kui president mingil erilisel põhjusel arvab, et mõni kohtunik või kohtujurist ei tohiks konkreetse kohtuasja arutamisel osaleda ega ettepanekuid teha, teatab ta sellest asjaomasele isikule.

Käesoleva artikli kohaldamisel ilmnevad raskused lahendatakse Euroopa Kohtu otsusega.

Kohtumenetluse pool ei või taotleda Euroopa Kohtu või selle koja koosseisu muutmist mõne kohtuniku kodakondsuse alusel või seetõttu, et Euroopa Kohtu või koja koosseisus ei ole kõnealuse poole kodakondsusest kohtunikku.

III JAOTIS

MENETLUS EUROOPA KOHTUS

Artikkel 19

Liidu liikmesriike ja institutsioone esindab Euroopa Kohtus igaks üksikuks kohtuasjaks määratud esindaja. Esindajat võib abistada nõustaja või advokaat.

Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriike, kes pole liikmesriigid, samuti nimetatud lepingus osutatud Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) järelevalvametit esindatakse samal viisil.

Teisi pooli peab esindama advokaat.

Menetluspoolt võib kohtus esindada või abistada üksnes advokaat, kellel on õigus esineda liikmesriigi või muu Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigi kohtus.

Sellistel esindajatel, nõustajatel ja advokaatidel on kodukorras sätestatud tingimuste kohaselt Euroopa Kohtusse ilmumisel õigused ja puutumatus, mis on neile vajalikud, et sõltumatult oma ülesandeid täita.

Euroopa Kohtusse ilmuvate nõustajate ja advokaatide suhtes on Euroopa Kohtul kodukorras sätestatud tingimustel volitused, mis üldiselt antakse kohtutele.

Ülikoolide õppejõududel, kes on sellise liikmesriigi kodanikud, mille seadused lubavad neil olla kohtus esindajaks, on Euroopa Kohtus samad õigused, mis on käesoleva artikliga antud advokaatidele.

Artikkel 20

Euroopa Kohtu menetlus koosneb kahest osast: kirjalikust ja suulisest.

Kirjalik menetlus koosneb hagiavalduste, seisukohtade, kostja vastuste ning märkuste ja samuti võimalike repliikide, aga ka kõigi kirjalike tõendite ja muude dokumentide või nende tõestatud koopiate edastamisest kohtumenetluse pooltele ja liidu institutsioonidele, organitele ja asutustele, kelle aktid on vaidlustatud.

Kohtusekretär edastab need kodukorras sätestatud korras ja ajavahemikus.

Suuline menetlus koosneb ettekandja-kohtuniku esitatud ettekande lugemisest, esindajate, nõustajate ja advokaatide ning kohtujuristi ettepanekute ärakuulamisest Euroopa Kohtus, aga ka tunnistajate ja ekspertide ärakuulamisest, kui neid on.

Kui Euroopa Kohus on seisukohal, et kohtuasi ei tõstata uut õigusküsimust, võib ta pärast kohtujuristi ärakuulamist otsustada, et otsus tehakse ilma kohtujuristi ettepanekuta.

Artikkel 21

Hagiavaldus esitatakse Euroopa Kohtu kohtusekretärile kirjalikult. Hagiavalduses tuleb märkida hageja nimi ja alalise elu- või asukoha aadress ning allakirjutanu amet, poole või poolte nimed, kelle vastu hagi esitatakse, hagi ese, hageja nõuded ja lühike ülevaade õiguslikest alustest.

Hagiavaldusele lisatakse vajaduse korral õigusakt, mille tühistamist taotletakse, või põhiseaduse artiklis III-367 osutatud asjaoludel dokumentaalselt tõestatud kuupäev, mil institutsioonilt nõuti toimingu tegemist kooskõlas nimetatud artikliga. Kui dokumente ei esitata koos hagiavaldusega, palub kohtusekretär asjaomasel poolel esitada need mõistliku tähtaja jooksul, kuid sel puhul ei aegu poole õigused isegi juhul, kui sellised dokumendid esitatakse pärast menetluse algatamise tähtaja möödumist.

Artikkel 22

EURATOMi asutamislepingu artiklis 18 nimetatud edasikaebused esitatakse Euroopa Kohtu kohtusekretärile. Edasikaebuses sisalduvad selle esitaja nimi ja alalise elu- või asukoha aadress ning allakirjutanu amet, viide otsusele, mille peale kaebus esitatakse, vastustajate nimed, kaebuse ese, kaebaja nõuded ja lühike ülevaade õiguslikest alustest.

Kaebusele lisatakse vahekohtukomitee vaidlustatava otsuse tõestatud ärakiri.

Kui Euroopa Kohus edasikaebuse tagasi lükkab, jääb vahekohtukomitee otsus lõplikuks.

Kui Euroopa Kohus vahekohtukomitee otsuse tühistab, võib asja vajaduse korral ühe poole algatusel vahekohtukomiteele uueks läbivaatamiseks esitada. Vahekohtukomitee juhindub õigusküsimustes Euroopa Kohtu otsustest.

Artikkel 23

Põhiseaduse artikliga III-369 reguleeritud kohtuasjade puhul teatab liikmesriigi kohus, kes peatab menetluse ja saadab asja Euroopa Kohtusse, oma otsusest Euroopa Kohtule. Siis teatab kohtusekretär otsusest pooltele, liikmesriikidele ja komisjonile, samuti institutsioonile, organitele või asutusele, kes on vastu võtnud akti, mille kehtivus või tõlgendamine on vaidlustatud.

Kahe kuu jooksul alates sellest teatamisest on pooltel, liikmesriikidel, komisjonil ja vajaduse korral ka institutsioonil, organil või asutusel, mis on vastu võtnud akti, mille kehtivus või tõlgendamine on vaidlustatud, õigus esitada Euroopa Kohtule seisukohti või kirjalikke märkusi.

Lisaks sellele peab kohtusekretär teatama siseriikliku kohtu otsusest teistele Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriikidele, kes ei ole liikmesriigid, samuti nimetatud lepingus osutatud EFTA järelevalveametile, kes võivad juhul, kui küsimuse all on mõni kõnealuse lepingu reguleerimisaladest, kahe kuu jooksul sellisest teatamisest arvates esitada Euroopa Kohtule seisukohti või kirjalikke märkusi. Käesolevat lõiget ei kohaldata küsimuste suhtes, mis tekivad EURATOMi asutamislepingu kohaldamisalas.

Kui nõukogu ning ühe või mitme kolmanda riigi vahelises teatavat küsimust käsitlevas kokkuleppes on sätestatud, et need riigid võivad esitada seisukohti või kirjalikke märkusi juhul, kui mõne liikmesriigi kohus taotleb Euroopa Kohtu eelotsust kõnealuse kokkuleppe reguleerimisalasse kuuluvas küsimuses, teatatakse seda küsimust käsitlevast liikmesriigi kohtu otsusest ka asjaomastele kolmandatele riikidele. Need riigid võivad kahe kuu jooksul pärast teate saamist esitada kohtule oma seisukohad või kirjalikud märkused.

Artikkel 24

Euroopa Kohus võib pooltelt nõuda kõikide dokumentide esitamist ja kogu teabe andmist, mida ta peab soovitavaks. Mis tahes keeldumine võetakse ametlikult teatavaks.

Euroopa Kohus võib nõuda ka liikmesriikidelt ja liidu institutsioonidelt, organitelt või asutustelt, mis ei ole kohtumenetluse pooled, kogu teavet, mida kohus peab menetluses vajalikuks.

Artikkel 25

Euroopa Kohus võib omal valikul igale üksikisikule, organile, asutusele, komiteele või organisatsioonile igal ajal usaldada ülesande anda eksperdiarvamus.

Artikkel 26

Tunnistajaid võib ära kuulata kodukorras sätestatud tingimustel.

Artikkel 27

Kohtusse ilmumata jäänud tunnistajate suhtes on Euroopa Kohtul volitused, mis tavaliselt antakse kohtutele, ning ta võib määrata rahatrahve kodukorras sätestatud tingimustel.

Artikkel 28

Tunnistajaid ja eksperte võib ära kuulata vande all, mis antakse kodukorras sätestatud viisil või tunnistaja või eksperdi elukohariigi õigusaktides sätestatud viisil.

Artikkel 29

Euroopa Kohus võib anda määruse, et tunnistaja või eksperdi kuulaks ära tema alalise elukoha järgne kohus.

Määrus saadetakse täitmiseks pädevale kohtule kodukorras sätestatud tingimustel. Vastavalt õigusabitaotlusele koostatud dokumendid tagastatakse Euroopa Kohtule samadel tingimustel.

Kulud katab Euroopa Kohus, ilma et see piiraks õigust kulusid välja nõuda pooltelt, kui see on asjakohane.

Artikkel 30

Liikmesriik käsitleb tunnistaja või eksperdi vande murdmist samal viisil nagu siis, kui rikkumine oleks toime pandud liikmesriigi tsiviilasju lahendavas kohtus. Euroopa Kohtu nõudmisel esitab asjaomane liikmesriik õiguserikkuja vastu oma pädevas kohtus süüdistuse.

Artikkel 31

Kohtuistung on avalik, kui Euroopa Kohus omal algatusel või poolte avalduse alusel tõsistel põhjustel ei otsusta teisiti.

Artikkel 32

Istungi jooksul võib Euroopa Kohus küsitleda eksperte, tunnistajaid ja pooli endid. Viimased võivad Euroopa Kohtu poole pöörduda üksnes oma esindajate vahendusel.

Artikkel 33

Iga kohtuistung protokollitakse ning protokollile kirjutavad alla president ja kohtusekretär.

Artikkel 34

Läbivaatamisele tulevate kohtuasjade nimekirja kinnitab president.

Artikkel 35

Euroopa Kohtu nõupidamised on salajased ja jäävad salajaseks.

Artikkel 36

Kohtuotsustes sedastatakse põhjused, millel need rajanevad. Neis näidatakse nõupidamisest osa võtnud kohtunike nimed.

Artikkel 37

Kohtuotsustele kirjutavad alla president ja kohtusekretär. Need loetakse ette avalikul kohtuistungil.

Artikkel 38

Euroopa Kohus teeb otsuse kohtukulude asjus.

Artikkel 39

Euroopa Kohtu president võib lihtmenetluse korras, mis vajaduse korral võib erineda mõnest käesolevas põhikirjas sisalduvast eeskirjast ja mis sätestatakse kodukorras, teha otsuse kohaldamise peatamise avalduste kohta, nagu on sätestatud põhiseaduse artikli III-379 lõikes 1 ja EURATOMi asutamislepingu artiklis 157, ette kirjutada ajutisi meetmeid vastavalt põhiseaduse artikli III-379 lõikele 2, või peatada täitmise kooskõlas põhiseaduse artikli III-401 neljanda lõigu või EURATOMi asutamislepingu artikli 164 kolmanda lõiguga.

Kui presidendil esineb põhjendatud takistus, asendab teda teine kohtunik kodukorras sätestatud tingimustel.

Presidendi või teda asendava kohtuniku määrus on ajutine ega mõjuta mingil viisil Euroopa Kohtu sisulist otsust.

Artikkel 40

Liidu liikmesriigid ja institutsioonid võivad Euroopa Kohtus läbivaatamisel olevates kohtuvaidlustes menetlusse astuda.

Sama õigus on liidu organitel ja asutustel ning igal isikul, kes tõendab oma põhjendatud huvi Euroopa Kohtusse esitatud kohtuvaidluse lahenduse vastu. Füüsilised või juriidilised isikud ei või liikmesriikidevahelistes, liidu institutsioonide vahelistes või liikmesriikide ja liidu institutsioonide vahelistes kohtuvaidlustes menetlusse astuda.

Ilma et see piiraks teise lõigu kohaldamist, võivad Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigid, kes ei ole liikmesriigid, samuti nimetatud lepingus osutatud EFTA järelevalveamet Euroopa Kohtus läbivaatamisel olevates kohtuvaidlustes menetlusse astuda, kui küsimuse all on mõni kõnealuse lepingu reguleerimisaladest.

Menetlusse astumise avaldus piirdub ühe poole nõuete toetamisega.

Artikkel 41

Kui nõuetekohaselt kohtukutse saanud kostja ei esita kirjalikku vastust enda kaitseks, tehakse tagaseljaotsus tema suhtes. Otsuse vastu võib esitada vastuväite ühe kuu jooksul selle teatavaks tegemisest. Vastuväitel ei ole tagaseljaotsuse täitmist peatavat toimet, kui Euroopa Kohus ei otsusta teisiti.

Artikkel 42

Liikmesriigid, liidu institutsioonid, organid ja asutused ning teised füüsilised ja juriidilised isikud võivad kodukorras sätestatud juhtudel ja tingimustel kolmandate isikutena vaidlustada ilma neid ära kuulamata tehtud kohtuotsuse, kui otsus piirab nende õigusi.

Artikkel 43

Kui kohtuotsuse mõte või ulatus on kahtluse all, annab Euroopa Kohus mis tahes huvitatud menetlusosalise või liidu institutsiooni avalduse alusel selle tõlgenduse.

Artikkel 44

Avalduse kohtuotsuse teistmiseks võib Euroopa Kohtule esitada üksnes sellise asjaolu teadasaamisel, mis oma olemuselt on otsustav ja mis otsuse tegemise ajal ei olnud Euroopa Kohtule ega teistmist taotlevale poolele teada.

Teistmist alustatakse Euroopa Kohtu otsusega, milles selgesõnaliselt sedastatakse uue asjaolu olemasolu, tunnistatakse, et selle olemus lubab võtta asja teistmisele, ja kuulutatakse avaldus selle alusel vastuvõetavaks.

Avaldust kohtuotsuse teistmiseks ei saa esitada pärast kümne aasta möödumist kohtuotsuse tegemise kuupäevast.

Artikkel 45

Ajapikenduse andmine seoses vahemaadega määratakse kodukorras.

Tähtaja möödumise tagajärjel ei piirata kellegi õigusi, kui asjaomane pool tõestab ettenägematute asjaolude või vääramatu jõu olemasolu.

Artikkel 46

Liidu lepinguvälise vastutusega seotud asjade aegumistähtaeg on viis aastat vastutuse aluseks olevast sündmusest. Aegumistähtaeg katkeb, kui Euroopa Kohtus algatatakse menetlus või kui enne sellist menetlust esitab kannatanud pool avalduse asjakohasele liidu institutsioonile. Viimasel juhul tuleb menetlus algatada kahe kuu jooksul, nagu on sätestatud põhiseaduse artiklis III-365. Kohaldatakse põhiseaduse artikli III-367 teist lõiku.

Käesolevat artiklit kohaldatakse ka Euroopa Keskpanga vastu algatatud lepinguvälise vastutusega seotud menetluste suhtes.

IV JAOTIS

ÜLDKOHUS

Artikkel 47

Artikli 9 esimest lõiku, artikleid 14 ja 15, artikli 17 esimest, teist, neljandat ja viiendat lõiku ning artiklit 18 kohaldatakse üldkohtu ja selle liikmete suhtes.

Artikleid 10, 11 ja 14 kohaldatakse üldkohtu kohtusekretäri suhtes *mutatis mutandis*.

Artikkel 48

Üldkohus koosneb kahekümne viiest kohtunikust.

Artikkel 49

Üldkohtu liikmeid võidakse kutsuda täitma kohtujuristi ülesandeid.

Kohtujuristi ülesanne on teha avalikult, erapooletult ja sõltumatult põhjendatud ettepanekuid teatavate üldkohtusse antud asjade lahendamiseks, selleks et abistada üldkohut temale määratud ülesannete täitmisel.

Selliste kohtuasjade valiku kriteeriumid ning kohtujuristide määramise kord sätestatakse üldkohtu kodukorras.

Kohtuasjas kohtujuristi ülesandeid täitma kutsutud üldkohtu liige ei tohi osaleda kohtuotsuse tegemisel.

Artikkel 50

Üldkohus tuleb kokku kolmest või viiest kohtunikust koosnevate kodadena. Kohtunikud valivad endi hulgast koja esimehe. Viiest kohtunikust koosneva koja esimees valitakse kolmeks aastaks. Esimehe võib üheks ametiajaks tagasi valida.

Kodade koosseisu ja kohtuasjade määramist kodadele reguleerib kodukord. Teatavatel kodukorraga kindlaks määratud juhtudel võib üldkohus kokku tulla täiskoguna või koosneda ühest kohtunikust.

Samuti võib kodukord ette näha, et selles kindlaks määratud juhtudel ja tingimustel tuleb üldkohus kokku suurkojana.

Artikkel 51

Erandina põhiseaduse artikli III-358 lõikes 1 sätestatud eeskirjast on Euroopa Kohtu pädevuses lahendada artiklites III-365 ja III-367 osutatud ja liikmesriigi esitatud hagisid, mis on suunatud:

a) nõukogu või Euroopa Parlamendi või mõlema institutsiooni ühise tegevuse või tegevusetuse vastu, välja arvatud:

   — nõukogu Euroopa otsused, mis on vastu võetud põhiseaduse artikli III-168 lõike 2 kolmanda lõigu alusel;

   — nõukogu õigusaktid, mis on vastu võetud artiklis III-315 osutatud kaubanduse kaitsemeetmeid käsitleva nõukogu õigusakti alusel;

   — nõukogu õigusaktid, mille alusel viimane teostab rakendamisvolitusi vastavalt põhiseaduse artikli I-37 lõikele 2;

b) põhiseaduse artikli III-420 lõike 1 kohase komisjoni tegevuse või tegevusetuse vastu.

Euroopa Kohtu pädevusse kuuluvad ka liidu institutsioonide samades artiklites osutatud hagid Euroopa Parlamendi või nõukogu või mõlema institutsiooni ühise tegevuse või tegevusetuse vastu, komisjoni tegevuse või tegevusetuse vastu, samuti institutsiooni hagid Euroopa Keskpanga tegevuse või tegevusetuse vastu.

Artikkel 52

Et üldkohus saaks toimida, määravad Euroopa Kohtu president ja üldkohtu president ühisel kokkuleppel tingimused, mille alusel Euroopa Kohtu juurde määratud ametnikud ja muud teenistujad teenindavad üldkohust. Teatavad ametnikud ja muud teenistujad alluvad üldkohtu kohtusekretärile üldkohtu presidendi järelevalve all.

Artikkel 53

Üldkohtu menetlust reguleerib III jaotis.

Täiendavad ja üksikasjalikumad sätted, mis võivad osutuda vajalikuks, nähakse ette kohtu kodukorraga. Kodukord võib teha erandi artikli 40 neljandast lõigust ja artiklist 41, võtmaks arvesse intellektuaalomandi vaidluste eripära.

Olenemata artikli 20 neljandast lõigust, võib kohtujurist esitada oma põhjendatud ettepanekud kirjalikult.

Artikkel 54

Kui üldkohtule adresseeritud hagiavaldus või muu menetlusdokument esitatakse ekslikult Euroopa Kohtu kohtusekretärile, annab nimetatud kohtusekretär selle viivitamata edasi üldkohtu kohtusekretärile. Samuti kui Euroopa Kohtule adresseeritud hagiavaldus või muu menetlusdokument esitatakse ekslikult üldkohtu kohtusekretärile, annab nimetatud kohtusekretär selle viivitamata edasi Euroopa Kohtu kohtusekretärile.

Kui üldkohus leiab, et ta pole pädev arutama ja lahendama hagi, mille suhtes Euroopa Kohus on pädev, suunab ta selle hagi Euroopa Kohtusse. Samuti kui Euroopa Kohus leiab, et hagi kuulub üldkohtu pädevusse, suunab ta selle hagi üldkohtusse, mille peale nimetatud kohus ei saa oma pädevust eitada.

Kui Euroopa Kohtus ja üldkohtus on läbivaatamisel hagid, millel on sama ese, milles tõstatatakse sama tõlgendamisküsimus või vaidlustatakse sama õigusakti kehtivus, võib üldkohus pärast poolte ärakuulamist menetluse peatada, kuni Euroopa Kohus oma otsuse välja kuulutab või kui hagi esitatakse põhiseaduse artikli III-365 või EURATOMi asutamislepingu artikli 146 alusel, oma pädevusest loobuda, et selliste hagide suhtes saaks otsuse teha Euroopa Kohus. Samadel tingimustel võib ka Euroopa Kohus otsustada oma menetluse peatada. Sel juhul jätkub üldkohtu menetlus.

Kui liikmesriik ja institutsioon vaidlustavad sama õigusakti, loobub üldkohus oma pädevusest, et selliste hagide suhtes saaks otsuse teha Euroopa Kohus.

Artikkel 55

Üldkohtu lõplikest otsustest ning otsustest, millega sisulised küsimused lahendatakse ainult osaliselt või millega lahendatakse pädevuse puudumist või avalduse vastuvõetamatust käsitlevaid menetlusküsimusi, teatab üldkohtu kohtusekretär kõigile pooltele ning ka liikmesriikidele ja liidu institutsioonidele, isegi kui need ei astunud menetlusse üldkohtus läbivaatamisel olnud kohtuasjas.

Artikkel 56

Euroopa Kohtusse võib edasi kaevata üldkohtu lõplikud otsused ja nimetatud kohtu otsused, millega sisulised küsimused lahendatakse ainult osaliselt või millega lahendatakse pädevuse puudumist või avalduse vastuvõetamatust käsitlevaid menetlusküsimusi, kahe kuu jooksul alates edasi kaevatud otsuse kuulutamisest.

Otsuse võib edasi kaevata iga pool, kelle nõue on osaliselt või tervikuna rahuldamata jäetud. Menetlusse astujad, välja arvatud liikmesriigid ja liidu institutsioonid, võivad otsuse edasi kaevata üksnes juhul, kui üldkohtu otsus neid otseselt mõjutab.

Välja arvatud liidu ja selle teenistujate vaheliste vaidlustega seotud asjade puhul, võivad otsuse edasi kaevata ka liikmesriigid ja liidu institutsioonid, kes ei astunud menetlusse üldkohtus. Sellised liikmesriigid ja institutsioonid on samas seisundis kui liikmesriigid ja institutsioonid, kes astusid menetlusse esimeses astmes.

Artikkel 57

Iga isik, kelle menetlusse astumise avalduse üldkohus läbivaatamata jätab, võib edasi kaevata Euroopa Kohtusse kahe nädala jooksul alates avalduse läbivaatamata jätmise otsuse kuulutamisest.

Menetluspooled võivad iga üldkohtu otsuse, mis on tehtud põhiseaduse artikli III-379 lõike 1 või lõike 2 või artikli III-401 neljanda lõigu või EURATOMi asutamislepingu artikli 157 või artikli 164 kolmanda lõigu alusel, kahe kuu jooksul alates selle teatavaks tegemisest Euroopa Kohtusse edasi kaevata.

Esimeses ja teises lõigus osutatud edasikaebust arutatakse ja selle kohta tehakse otsus artiklis 39 osutatud menetluse alusel.

Artikkel 58

Euroopa Kohtusse saab edasi kaevata ainult õigusküsimustes. Edasikaebuse aluseks võib olla üksnes üldkohtu pädevuse puudumine, menetlusnormide rikkumine, mis kahjustab kaebaja huve, või liidu õiguse valesti kohaldamine üldkohtu poolt.

Edasikaebuse aluseks ei saa olla üksnes kohtukulude summa ja selle jagamine poolte vahel.

Artikkel 59

Kui üldkohtu otsus kaevatakse edasi, koosneb Euroopa Kohtu menetlus kirjalikust osast ja suulisest osast. Kooskõlas kodukorras sätestatud tingimustega võib Euroopa Kohus pärast kohtujuristi ja poolte ärakuulamist suulise menetluse ära jätta.

Artikkel 60

Ilma et see piiraks põhiseaduse artikli III-379 lõigete 1 ja 2 või EURATOMi asutamislepingu artikli 157 kohaldamist, ei ole edasikaebusel peatavat toimet.

Erandina põhiseaduse artiklist III-380 jõustuvad üldkohtu otsused, millega tühistatakse kõikides liikmesriikides tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav Euroopa seadus või Euroopa määrus, alles käesoleva põhikirja artikli 56 esimeses lõigus osutatud tähtaja möödumisel või kui selle tähtaja jooksul on otsus edasi kaevatud, siis selle kaebuse läbivaatamata jätmise kuupäevast, ilma et see siiski piiraks poole õigust pöörduda põhiseaduse artikli III-379 lõigete 1 ja 2 või EURATOMi asutamislepingu artikli 157 alusel Euroopa Kohtusse tühistatud Euroopa seaduse või Euroopa määruse toime peatamiseks või muu ajutise meetme kehtestamiseks.

Artikkel 61

Kui edasikaebus on põhjendatud, tühistab Euroopa Kohus üldkohtu otsuse. Ta võib ise teha asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab, või suunata asja tagasi üldkohtusse otsustamiseks.

Kui asi suunatakse tagasi üldkohtusse, on Euroopa Kohtu otsused õigusküsimustes selle kohtu jaoks siduvad.

Kui üldkohtu menetlusse mitteastunud liikmesriigi või liidu institutsiooni esitatud edasikaebus on põhjendatud, võib Euroopa Kohus, kui ta seda vajalikuks peab, teatada, millised üldkohtu tühistatud otsuse tagajärjed loetakse vaidluse poolte suhtes lõplikuks.

Artikkel 62

Põhiseaduse artikli III-358 lõigetes 2 ja 3 sätestatud juhtudel võib peakohtujurist teha ettepaneku üldkohtu otsuse uuesti läbivaatamiseks Euroopa Kohtus, kui ta leiab, et valitseb tõsine oht, et see otsus mõjutab liidu õiguse ühtsust või järjepidevust.

Ettepanek tuleb teha ühe kuu jooksul alates üldkohtu otsuse väljakuulutamisest. Ühe kuu jooksul alates peakohtujuristi ettepaneku kättesaamisest otsustab Euroopa Kohus, kas otsus tuleks uuesti läbivaadata või mitte.

V JAOTIS

LÕPPSÄTTED

Artikkel 63

Euroopa Kohtu ja üldkohtu kodukord sisaldab sätteid, mis on vajalikud käesoleva põhikirja kohaldamiseks ja vajaduse korral selle täiendamiseks.

Artikkel 64

Euroopa Liidu Kohtu keeltekasutuse korda reguleerivad eeskirjad sätestatakse nõukogu ühehäälselt vastuvõetud Euroopa määrusega. See määrus võetakse vastu kas Euroopa Kohtu taotlusel ja pärast komisjoni ja Euroopa Parlamendiga konsulteerimist või komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Kohtu ja Euroopa Parlamendiga konsulteerimist.

Kuni kõnealuste eeskirjade vastuvõtmiseni kohaldatakse Euroopa Kohtu kodukorra ja üldkohtu kodukorra keeltekasutuse korda reguleerivaid sätteid. Erandina põhiseaduse artiklitest III-355 ja III-356 võib nimetatud sätteid muuta või kehtetuks tunnistada üksnes nõukogu ühehäälsel heakskiidul.

Artikkel 65

1. Erandina põhiseaduse artiklist IV-437 jäävad jõusse EL lepingule, EÜ asutamislepingule ja EURATOMi asutamislepingule lisatud protokolli Euroopa Kohtu põhikirja kohta muudatused, mis on vastu võetud Euroopa põhiseaduse lepingu allkirjastamise ja selle jõustumise vahelise aja jooksul.

2. Selleks, et lülitada lõikes 1 osutatud muudatused käesoleva põhikirja jõustamistingimustesse, kodifitseeritakse nad ametlikult Euroopa Kohtu taotlusel vastu võetud nõukogu Euroopa seadusega. Kui see kodifitseeriv Euroopa seadus jõustub, tunnistatakse käesolev artikkel kehtetuks.